

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
“КОНЦЕПТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА”**

(Одеса, 25-26 травня 2023 року)

Одеса -2023

УДК: 1:403:316.6 (08)

К 65 Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства //
Матеріали V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» (Одеса, 25-26 травня 2023 р.) 175 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Пальчинська Мар'яна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та лінгводидактики Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку

Збірник матеріалів V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують соціокультурні засади трансформацій ціннісної сфери життєдіяльності суспільства, аналізують соціокультурні трансформації молодіжного соціуму, показують соціокультурні трансформації освітнього середовища та розкривають проблемні моменти культури бізнесу в умовах соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства, а також розглядають синергетику як самоорганізаційну систему у суспільстві, що трансформується. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Атаманюк Зоя Миколаївна, доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОЇ СВОБОДИ ОСОБИСТОСТІ

Процеси реформування, які відбуваються у всіх сферах нашого суспільства, стосуються економічних, політичних, соціальних, побутових та інших відносин. Це в свою чергу викликало піднесення науково-теоретичних досліджень проблем формування та розвитку соціально-філософських аспектів свободи особистості. В сучасних умовах вона проявляється через розбудову і вдосконалення суверенної, демократичної держави, громадянського суспільства, що є продуктом соціально-історичного процесу. Цей процес вимагає утвердження громадянської культури, в основі якої формується система ціннісних орієнтацій, поглядів, переконань, усвідомлюється місце в суспільстві, визначаються обов'язки і відповідальність перед співвітчизниками, Батьківщиною та вимагає розвитку таких елементів цивілізацій, як природа – суспільство – людина [3, с. 7].

Сучасна людина має як і свої права, так і обов'язки. **Людина** – це не повторна особистість, яка має право на вільний вибір чи власну думку.

Мета нашого дослідження - проаналізувати свободу особистості у розрізі соціально-філософського аспекту.

Проблема свободи розглядалася в численних працях західноєвропейських філософів XIX-XX століть: Ж.-П. Сартр, Е. Фромм, М. Хайдеггер, К. Ясперс, З. Фрейд, А. Шопенгауер, І. Берлін, О. Вельмар, Ф. Ніцше та інші. Серед вітчизняних дослідників І. Бичко, К. Новікова, Л. Ніколаєва, Б. Грушин, В. Паркін, В. Андрущенко, М. Михальченко, С. Кримський та інші.

Свобода - в найзагальнішому сенсі, – наявність можливості вибору, варіантів результату події. Відсутність вибору, варіантів події рівнозначне відсутності свободи. Свобода є один з видів прояву випадковості, що направляється свободою волі (направленість волі, усвідомлена свобода) або стохастичним законом (непередбачуваність результату події, неусвідомлена свобода). У цьому сенсі, поняття «свобода» протилежно поняттю «необхідність». В етиці «свобода» пов'язана з наявністю вільної волі людини. Свобода волі накладає на людину відповідальність і ставить в заслугу її слова і вчинки. Вчинок вважається моральним тільки в тому випадку, якщо він відбувається за умови вільної волі, є вільним волевиявленням суб'єкта. У цьому сенсі етика направлена на усвідомлення людиною своєї свободи і пов'язаної з нею відповідальності. У праві поняття свободи пов'язана не просто з

відповідальністю суб'єкта за свої дії, але і з мірою відповідальності – ступенем осудності чи неосудності вчинку. У праві – закріплена в конституції чи іншому законодавчому акті можливість певної поведінки людини (наприклад, свобода слова, свобода віросповідання і т.д.). Категорія «свобода» близька до поняття «право» в суб'єктивному сенсі, однак останнє передбачає наявність більш-менш чіткого юридичного механізму для реалізації і зазвичай відповідної обов'язки держави чи іншого суб'єкта вчинити будь-яку дію (наприклад, надати роботу в разі права на працю) . Навпаки, юридична свобода не має чіткого механізму реалізації, їй відповідає обов'язок утримуватися від здійснення яких-небудь порушень дану свободу дій [2].

Людина в економічних відносинах, модифікаціях економічної поведінки була і є актуальним предметом дослідження. Економічна свобода на практиці означає право розпочинати або припиняти власну справу, купувати будь-які ресурси, використовувати будь-яку технологію, виробляти будь-яку продукцію і пропонувати її для продажу за будь-якою ціною, вкладати свої кошти на власний розсуд. Слід розуміти, що ці права не забезпечують гарантованого успіху для кожного підприємця. Він може виробляти будь-яку продукцію, встановлювати на неї будь-яку ціну. Проте немає гарантії, що хтось її купить, оскільки споживачі також користуються економічною свободою, тобто свободою особистого вибору, яка не менш важлива, ніж свобода підприємництва. Кожний споживач має право вільно купувати будь-який товар або послугу, пропонувати свої послуги для виконання будь-якої роботи; відмовлятися від будь-якої роботи; використовувати власні ресурси за умови, що не порушує прав інших людей. Ці права свободи також не дають ніяких гарантій, тобто підприємець має право запропонувати свої послуги, але нікого не можна змусити прийняти їх.

Актуальність дослідження проблем свободи особистості викликано насамперед розвитком можливостей створення сприятливих умов її самореалізації в суспільстві. Метою такого процесу є формування цілісної концепції індивідуальної свободи особистості, яка б наповнювалася конкретним змістом, відображала б реальну діяльність індивіда як особистості і як члена суспільства.

Економічна свобода має свої основні принципи, а саме: економічну самостійність, економічну відповідальність, економічну рівноправність.

Список використаних джерел

1. Ильинский И.М. Свобода – путь к знанию, пониманию, умению. *Знание, понимание, умение*. 2004. № 1 Режим доступа: http://www.zpu-journal.ru/zpu/2004_1/Ilnskiy/3.pdf
2. Кириченко С.О. Громадянське суспільство і правова держава: поняття та зміст. К.: Логос, 1999. 88 с.

3. Петинова О.Б. Экономический человек: опыт социально-философской экспликации: Монография. Одесса: Печатный дом, 2016. 336 с.

Єзерський Володимир Борисович, здобувач кафедри автомобільного транспорту та логістики інституту цифрових технологій, дизайну та транспорту Національного університету «Одеська політехніка»

Гончарова Ольга Євгенівна, кандидат технічних наук, доцент кафедри автомобільного транспорту та логістики інституту цифрових технологій, дизайну та транспорту Національного університету «Одеська політехніка»

КОНЦЕПТ 12-МІРНОЇ ЄДНОСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ САМООРГАНІЗАЦІЇ СПІЛКУВАННЯ ТА ВІДНОСИН У СИЛЬНО НЕРІВНОВАЖНИХ СТАНАХ

Сучасне суспільство потрапило у багатовимірний, складний, невизначений, нестабільний, швидкий світ. Швидкість постійно збільшується, з'являються складніші машинні алгоритми обробки інформації. У сформованих умовах як сучасному суспільству впоратися з цією лавиною наростаючої складності, потоком інформації, що постійно збільшується? Відповідь однозначна: *необхідно підвищити мірність*. Як тільки підвищується мірність, відразу відбувається зменшення обсягу інформації.

Людина діє модельними уявленнями. Зі зниженням мірності моделі збільшується обсяг інформації та зменшується точність інформації. Те саме відбувається і у зворотному напрямку. Якщо з площини перейти в об'єм, можливості взаємодії з середовищем якісно змінюються.

В організації спільноти для спілкування ми користуємося модельним поданням 4-мірного просторово-часового континууму, яке задано за умовчанням і є ядром суспільного договору. Громадський договір – це норми за умовчанням, які враховує кожен із членів суспільства на процесі комунікацій: дійти згоди, укласти договори, погоджувати цілі.

Громадський договір означає угоду, яка досягається громадянами з питань правил та принципів державного управління з відповідним ним правовим оформленням. Громадський договір має на увазі, що люди частково відмовляться від своїх суверенних прав на користь держави, щоб забезпечувати свої інтереси через її посередництво.

У суспільстві змінилося концептуально середовище спілкування. У цьому концептуально не змінилося ядро суспільного договору. За фактом середовище спілкування стало нелінійним, неоднорідним, багатовимірним, різномірним. Наприклад, у нас є емодзі – це лайки, дизлайки, аудіо-, відео-повідомлення короткі, текстові повідомлення, відеоконференції, аудіоподкасти і при цьому з